

Zwolnienia podmiotowe i przedmiotowe w podatku od towarów i usług

Drobni przedsiębiorcy

Zgodnie z [ustawą o podatku od towarów i usług](#), zwalnia się od podatku sprzedaż dokonywaną przez podatników, u których wartość sprzedaży nie przekroczyła łącznie **w poprzednim roku podatkowym kwoty 150.000 zł.**

Do wartości sprzedaży **nie wlicza się** kwoty podatku oraz

1) wewnątrzwspólnotowej dostawy towarów oraz sprzedaży wysyłkowej z terytorium kraju oraz sprzedaży wysyłkowej na terytorium kraju;

2) odpłatnej dostawy towarów i odpłatnego świadczenia usług, zwolnionych od podatku na podstawie ustawy o VAT lub [rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 20 grudnia 2013 r. w sprawie zwolnień od podatku od towarów i usług oraz warunków stosowania tych zwolnień](#), z wyjątkiem:

- a) transakcji związanych z nieruchomościami,
 - b) niektórych usług, np. usług udzielania kredytów lub pożyczek pieniężnych oraz usług pośrednictwa w tym zakresie, usług w zakresie udzielania poręczeń, gwarancji i wszelkich innych zabezpieczeń transakcji finansowych i ubezpieczeniowych, usług depozytów środków pieniężnych,
 - c) usług ubezpieczeniowych
- jeżeli czynności te nie mają charakteru transakcji pomocniczych;

3) odpłatnej dostawy towarów, które na podstawie [przepisów o podatku dochodowym](#) są zaliczane przez podatnika do środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych podlegających amortyzacji.

Konsekwencją objęcia sprzedaży podatnika zwolnieniem podmiotowym jest brak możliwości odliczenia podatku naliczonego.

Rezygnacja ze zwolnienia

Drobni przedsiębiorcy mogą zrezygnować ze zwolnienia pod warunkiem **pisemnego zawiadomienia** o tym zamiarze naczelnika urzędu skarbowego przed początkiem miesiąca, w którym rezygnują ze zwolnienia, a w przypadku podatników rozpoczynających w trakcie roku podatkowego wykonywanie czynności opodatkowanych VAT, którzy chcą zrezygnować ze zwolnienia od pierwszej wykonanej czynności - przed dniem wykonania tej czynności.

Podatnicy ci zobligowani są wówczas w ww. terminach do złożenia zgłoszenia rejestracyjnego na druku VAT-R jako „podatnik VAT czynny”.

Podatnicy rozpoczynający działalność

Zwalnia się od podatku sprzedaż dokonywaną przez podatnika rozpoczynającego w trakcie roku podatkowego wykonywanie czynności opodatkowanych VAT, jeżeli przewidywana przez niego wartość sprzedaży nie przekroczy, **w proporcji** do okresu prowadzonej działalności gospodarczej w roku podatkowym, kwoty 150.000 zł.

Przekroczenie limitu

Jeżeli wartość sprzedaży zwolnionej od podatku u drobnych przedsiębiorców przekroczy **kwotę limitu**, zwolnienie traci moc **począwszy od czynności, którą przekroczono tę kwotę**.

Analogicznie, jeżeli faktyczna wartość sprzedaży zwolnionej od podatku u podatników rozpoczynających działalność w proporcji do okresu prowadzonej działalności gospodarczej, przekroczy w trakcie roku podatkowego kwotę 150.000 zł (określoną proporcjonalnie), zwolnienie traci moc począwszy od czynności, którą przekroczono tę kwotę.

Uwaga: Podatnik, który utracił prawo do zwolnienia sprzedaży od podatku lub zrezygnował z tego zwolnienia może, nie wcześniej niż po upływie roku, licząc od końca roku, w którym utracił prawo do zwolnienia lub zrezygnował z tego zwolnienia, ponownie skorzystać ze zwolnienia. Powyższą zasadę stosuje się odpowiednio do podatnika będącego osobą fizyczną, który przed zakończeniem działalności gospodarczej utracił prawo do zwolnienia od podatku lub zrezygnował z tego zwolnienia, a następnie rozpoczął ponownie wykonywanie czynności opodatkowanych.

Wyłączenia ze zwolnienia podmiotowego

Zwolnień podmiotowych nie stosuje się do podatników:

1) dokonujących dostaw:

- a) towarów wymienionych w załączniku nr 12 do ustawy (np. metale szlachetne, wyroby jubilerskie i podobne),
- b) towarów opodatkowanych podatkiem akcyzowym, w rozumieniu [przepisów o podatku akcyzowym](#), z wyjątkiem energii elektrycznej lub wyrobów tytoniowych, samochodów osobowych, nie będących nowymi środkami transportu, zaliczanych przez podatnika, na podstawie przepisów o podatku dochodowym, do środków trwałych podlegających amortyzacji,
- c) budynków, budowli lub ich części, z wyjątkami (przy spełnieniu szczegółowych warunków);
- d) terenów budowlanych,

e) nowych środków transportu;

2) świadczących usługi:

a) prawnicze,

b) w zakresie doradztwa, z wyjątkiem doradztwa rolniczego związanego z uprawą i hodowlą roślin oraz chowem i hodowlą zwierząt, a także związanego ze sporządzaniem planu zagospodarowania i modernizacji gospodarstwa rolnego,

c) jubilerskie;

3) nieposiadających siedziby działalności gospodarczej na terytorium kraju.

Uwaga: Podatnik korzystający ze zwolnienia podmiotowego, jeżeli dokonuje: importu towarów, importu usług, wewnątrzwspólnotowego nabycia towarów podlegającego opodatkowaniu u takiego podatnika, dostawy towarów lub usług, dla których podatnikiem jest nabywca, jest zobligowany – nie tracąc prawa do dalszego korzystania ze zwolnienia – do rozliczenia podatku należnego od tych czynności.

Zwolnienia przedmiotowe i przedmiotowo-podmiotowe

Ustawa o podatku od towarów i usług oraz przepisy wykonawcze zawierają **szeroki katalog zwolnień przedmiotowych, także przedmiotowo-podmiotowych**, w którym znajdują się między innymi:

- dostawa towarów wykorzystywanych wyłącznie na cele działalności zwolnionej od podatku, jeżeli z tytułu nabycia, importu lub wytworzenia tych towarów nie przysługiwało dokonującemu ich dostawy prawo do obniżenia kwoty podatku należnego o kwotę podatku naliczonego;
- dostawa gotowych posiłków przeznaczonych dla pasażerów, jeżeli z tytułu nabycia, importu lub wytworzenia tych posiłków nie przysługiwało dokonującemu ich dostawy prawo do obniżenia kwoty podatku należnego o kwotę podatku naliczonego;
- dostawa produktów rolnych pochodzących z własnej działalności rolniczej, dokonywaną przez rolnika ryczałtowego oraz świadczenie usług rolniczych przez rolnika ryczałtowego;
- transakcje, łącznie z pośrednictwem, dotyczące walut, banknotów i monet używanych jako prawny środek płatniczy, z wyłączeniem banknotów i monet będących przedmiotami kolekcjonerskimi;
- dostawa terenów niezabudowanych innych niż tereny budowlane;
- dostawa budynków, budowli lub ich części, z wyjątkami (przy spełnieniu szczegółowych warunków);
- usługi zarządzania wymienionymi w ustawie o podatku od towarów i usług instytucjami;

- świadczenie usług przez techników dentystycznych w ramach wykonywania ich zawodu, jak również dostawę protez dentystycznych lub sztucznych zębów przez dentystów oraz techników dentystycznych;
- usługi w zakresie opieki medycznej, służące profilaktyce, zachowaniu, ratowaniu, przywracaniu i poprawie zdrowia oraz dostawa towarów i świadczenie usług ściśle z tymi usługami związane, po spełnieniu warunków wskazanych w ustawie o podatku od towarów i usług;
- usługi pomocy społecznej w rozumieniu przepisów o pomocy społecznej oraz usługi określone w przepisach o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, a także dostawę towarów i świadczenie usług ściśle z tymi usługami związane, po spełnieniu szczegółowych warunków;
- usługi w zakresie obowiązkowych ubezpieczeń społecznych;
- usługi świadczone przez jednostki oświatowe wskazane szczegółowo w ustawie o podatku od towarów i usług oraz dostawę towarów i świadczenie usług ściśle z tymi usługami związane;
- usługi kulturalne świadczone przez podmioty wskazane w ustawie o podatku od towarów i usług;
- usługi w zakresie wynajmowania lub wydzierżawiania nieruchomości o charakterze mieszkalnym lub części nieruchomości, na własny rachunek, wyłącznie na cele mieszkaniowe;
- usługi ubezpieczeniowe, usługi reasekuracyjne i usługi pośrednictwa, a także w zakresie udzielania kredytów lub pożyczek, poręczeń, gwarancji i wszelkich innych zabezpieczeń wskazane w ustawie o podatku od towarów i usług.

Uwaga: Przepisy o podatku od towarów i usług wskazują także przypadki, w których powyższe zwolnienia nie mają zastosowania – przykładowo zwolnienia przedmiotowe nie mają zastosowania do usług w ramach czynności ściągania długów, w tym factoringu, usług doradztwa, czy usług w zakresie leasingu.

Zwolnienia z tytułu importu towarów

Szeroki katalog zwolnień przedmiotowych od podatku z tytułu importu zawiera między innymi:

- import towarów objętych **procedurą uszlachetniania czynnego** w systemie zawieszeń w rozumieniu przepisów celnych;
- import towarów objętych **procedurą odprawy czasowej** z całkowitym zwolnieniem od należności celnych przywozowych;
- import złota przez Narodowy Bank Polski;
- import powracających z terytorium państwa trzeciego, zwolnionych od cła towarów, dokonywany przez podatnika, który wcześniej wywiózł te towary;

- import do portów przez podmioty zajmujące się rybołówstwem morskim ich własnych połowów, niebędących jeszcze przedmiotem dostawy, w stanie nieprzetworzonym lub po zakonserwowaniu dla celów dokonania dostawy;
- **import walut, banknotów i monet** używanych jako prawny środek płatniczy, z wyłączeniem przedmiotów kolekcjonerskich, za które uważa się monety ze złota, srebra lub innego metalu oraz banknoty, które nie są zwykle używane jako prawny środek płatniczy lub które mają wartość numizmatyczną;
- import rzeczy **osobistego użytku** osoby fizycznej przenoszącej miejsce zamieszkania z terytorium państwa trzeciego na terytorium kraju, jeżeli łącznie są spełnione warunki w ustawie o podatku od towarów i usług;
- import rzeczy osobistego użytku, w tym także rzeczy nowych, należących do osoby przenoszącej miejsce zamieszkania z terytorium państwa trzeciego na terytorium kraju w związku z zawarciem związku małżeńskiego, jeżeli osoba ta miała miejsce zamieszkania na terytorium państwa trzeciego przez okres co najmniej 12 miesięcy poprzedzających zmianę tego miejsca, po spełnieniu warunków wskazanych w ustawie o podatku od towarów i usług;
- import rzeczy pochodzących ze **spadku** otrzymanych w warunkach określonych w ustawie o podatku od towarów i usług,
- import **wyposażenia, materiałów szkolnych i innych artykułów** stanowiących zwykłe wyposażenie pokoju studenta lub ucznia, należących do osoby przybywającej na terytorium kraju w celu nauki, jeżeli są one wykorzystywane na potrzeby osobiste studenta lub ucznia,
- import towarów umieszczonych w przesyłkach wysyłanych z terytorium państwa trzeciego bezpośrednio do odbiorcy przebywającego na terytorium kraju, pod warunkiem, że łączna wartość towarów w przesyłce nie przekracza kwoty wyrażonej w złotych odpowiadającej równowartości **22 euro**,
- **import znaków, wzorów, szkiców lub projektów** oraz towarzyszącej im dokumentacji i wniosków patentowych, przeznaczonych dla instytucji właściwych do spraw ochrony praw autorskich lub patentów.

Uwaga: Zwolnienie z tytułu importu towarów w przesyłkach o wartości do 22 euro nie dotyczy napojów alkoholowych, tytoniu i wyrobów tytoniowych oraz perfum i wód toaletowych.